

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBURIY NOMIDAGI
ANDIJON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

O'quv ishlar bo'yicha prorektor

B. Axmedov

2025-yil

“IJTIMOIY FANLAR” KAFEDRASI

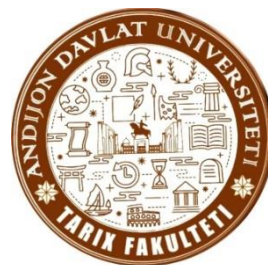

“SOTSIOLOGIK MA'LUMOTLARNI QAYTA ISHLASH VA TAHLIL
QILISH” FANI SILLABUSI (SMQIT 118)

Bilim sohasi:	300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310000 – Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60311000 – Sotsiologiya
Semestr:	5-6
Kreditlar miqdori:	10

**Modul/SILLABUSI
TARIX VA IJTIMOIIY
FANLARFAKULTETI
60311000 – SOTSIOLOGIYA
TA'LIM YO'NALISHI**

Fan nomi:	“Sotsiologik ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish”
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	SMQIT 118
Yil:	3
Semestr:	5, 6-semestrlar
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulot shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza mashg'ulotlari	48 (30/18)
Amaliy mashg'ulotlar	72 (42/30)
Labaratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar mashg'ulotlari	-
Mustaqil ta'lim	180 (108/72)
Kredit miqdori	6/4
Baholash shakli	Imtixon
Fan tili	O'zbek

Fanning maqsadi	
FM1	“Sotsiologik ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish” fanining maqsadi talabalarda hozirgi zamon axborot texnologiyalari va ularni sotsiologik amaliyotda qo'llash imkoniyatlarining taraqqiy etish tendensiyalarini shakllantirish. Sotsiologik ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish usullari amaliy faoliyat sohasi sifatida u yoki bu ijtimoiy jarayonlarni ifodalaydigan miqdoriy ma'lumotlarni yig'ish va umumlashtirishni tashkil etishni ko'zda tutadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Umumiy sotsiologiya (US110))
2	Sotsiologik tadqiqotlar metodologiyasi, metodi va texnikasi (STMMT 109
3	Ijtimoiy statistika (IS115)
4	Sotsiologiya tarixi (ST 113)

Ta'lim natijalari

Bilim jihatdan:

TN1	miqdoriy va sifatiy tadqiqotlarni mustaqil ravishda o'tkaza olishni, standart statistik paketlar dasturiy ta'minotini qo'llash tartibini o'rganish;
TN2	empirik tadqiqot natijalarini qayta ishlay olish va tahlil eta olishni malakasiga ega bo'lishi;
TN3	o'tkazilgan tadqiqot natijalari bo'yicha xulosalar chiqara olishni;
TN4	sotsial muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
TN5	o'rganilayotgan fanning asosiy tushunchalarini, ma'lumotlarni tahlil qilish va tizimlashtirish uchun statistik metodlarni tanlash mezonlarini, sotsiologik va psixologik test tizimlaridan foydalanish talablarini, statistik qayta ishlash standart paketlar dasturini qo'llash haqida tasavvurga ega bo'lishi va bilishi;
TN6	SPSSda ko'p o'lchamli tahlil va SPSS dasturining yangi versiyalarini qo'llash;
TN7	ma'lumotlarni tayyorlash, xususiy analizni amalga oshirish va ma'lumotlarni saralash;
TN8	regressiya tahlilini amalga oshirish; dispersion tahlil, diskriminant tahlil, faktorli tahlil va klasterli tahlilni qo'llash; ishonchlilikni tahlil qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.

Ko'nikma jihatdan:

TN9	ma'lumotlar modifikatsiyalash; ma'lumotlarni tadqiq etish; jadvallar ustida ishlash; ko'p javoblarni tahlil qilish; o'rtacha qiymatlarni taqqoslashi; noparametrik testlar ustida ishlash; korrelyatsiya koeffitsientini hisoblash ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN10	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish;
TN11	"Ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil" fani bo'yicha topshiriqlarni vaqtida bajarish, jamlash va taqdim etish konikmalariga ega bo'ladi
TN12	berilgan topshiriqlar bo'yicha mustaqil va guruhda ishlash, topshiriqni aniq uslubiyot asosida bajarish va uni taqdim etish ko'nikmalariga ega bo'ladi;
TN13	ma'lumotlar modifikatsiyalash; ma'lumotlarni tadqiq etish; jadvallar ustida ishlash; ko'p javoblarni tahlil qilish; o'rtacha qiymatlarni taqqoslashi; noparametrik testlar ustida ishlash; korrelyatsiya koeffitsientini hisoblash ko'nikmalariga ega bo'lishi.

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza (M – 48 soat) (30/18)

5-semestr

1-bo'lim. Tadqiqot strategiyasini tanlash va uni asoslash.

M1	Ma'lumotlarning ta'rifi, uning turlari va qayta ishlash bosqichlari. (2s)
M2	SPSS билан ишлашни бошлаш. Тадқиқот маълумотлар базасини яратиш ва асосий маълумотларни ўзгартириш.(2s)
M3	SPSS yordamida ma'lumotlarni tahlil qilish (2s)
M4	Ma'lumotlarni o'zgartirish. Yangi o'zgaruvchilarni hisoblash. (2s)
M5	SPSS dasturida ma'lumotlar massivini yaratish. O'zgaruvchilar tavsifi. Yo'qolgan qiymatlar bilan ishlash.(2s)

2-bo'lim. SPSS da bir o'zgaruvchan va ikki o'zgaruvchan tahlil.

M6	Statistik xulosalar mantiqi va statistik farazlarni tekshirish usulini tanlash. Birlamchi qayta ishlash. Favqulodda vaziyatlar jadvallari. (2s)
M7	SPSSda miqdoriy ko'rsatkichlar orasidagi statistik bog'liqlikni aniqlash (2s)
M8	SPSS dasturida o'rtacha qiymatlarni taqqoslash (2s)
M9	Birlamchi tavsiflovchi statistika va chastota tahlili (2s)

M10 3-bo'lim. Matematik modellashtirishning ko'p o'lchovli usullari va asoslari. (4s)

M11	Ko'p o'lchovli modellashtirish usullari va uni qo'llash uchun SPSS imkoniyatlari haqida umumiy ma'lumot.(2s)
M12	Ma'lumotlarni dispersion tahlil qilish modellari va usullari. (4s)
M13	Klaster tahlili va uning turlari. SPSS da amalga oshirish imkoniyatlari.(2s)

6-semestr

M14	SPSS laboratoriyasida klaster tahlili. (2s)
M15	Ma'lumotlarni regression va korviiy tahlil qilish modellari va usullari. (4s)
M16	Ma'lumotlarni korrelyatsion tahlil qilish modellari va usullari. (4s)
M17	Ma'lumotlar va tahlil natijalarini grafik hamda jadval usulida taqdim etish. (4s)
M18	Ma'lumotlar va tahlil natijalarini diagramma usulida taqdim etish. (4s)

Mashg'ulotlar shakli: Amaliy (A - 72 soat) (42/30)

A1	Ma'lumotlarning ta'rifi, uning turlari va qayta ishlash bosqichlari. (2s)
A2	СПСС билан ишлашни бошлаш. Тадқиқот маълумотлар базасини яратиш ва асосий маълумотларни ўзгартириш.(2s)
A3	SPSS yordamida ma'lumotlarni tahlil qilish (2s)
A4	Ma'lumotlarni o'zgartirish. Yangi o'zgaruvchilarni hisoblash. (2s)
A5	SPSS dasturida ma'lumotlar massivini yaratish. O'zgaruvchilar tavsifi. Yo'qolgan qiymatlar bilan ishlash.(2s)
A6	2-bo'lim. SPSS da bir o'zgaruvchan va ikki o'zgaruvchan tahlil.
A7	Statistik xulosalar mantiqi va statistik farazlarni tekshirish usulini tanlash. Birlamchi qayta ishlash. Favqulodda vaziyatlar jadvallari. (4s)

A8	SPSSda miqdoriy ko'rsatgichlar orasidagi statistik bog'liqlikni aniqlash (4s)
A9	SPSS dasturida o'rtacha qiymatlarni taqqoslash (4s)
A10	Birlamchi tavsiflovchi statistika va chastota tahlili (4s)
A11	3-bo'lim. Matematik modellashtirishning ko'p o'lchovli usullari va asoslari. (4s)
A12	Ko'p o'lchovli modellashtirish usullari va uni qo'llash uchun SPSS imkoniyatlari haqida umumiy ma'lumot.(4s)
A13	Ma'lumotlarni dispersion tahlil qilish modellari va usullari. (4s)
A14	Klaster tahlili va uning turlari. SPSS da amalga oshirish imkoniyatlari.(4s)
A15	6-semestr
A16	SPSS laboratoriyasida klaster tahlili. (6s)
A17	Ma'lumotlarni regression va korviy tahlil qilish modellari va usullari. (6s)
A18	Ma'lumotlarni korrelyatsion tahlil qilish modellari va usullari. (6s)
A19	Ma'lumotlar va tahlil natijalarini grafik hamda jadval usulida taqdim etish. (6s)
A20	Ma'lumotlar va tahlil natijalarini diagramma usulida taqdim etish. (6s)

MUSTAQIL TA'LIMNI BAJARISH BO'YICHA TALABLAR: (180 soat)

Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	48 soat
2.	Berilgan manbalarni tarjima qilish	30 soat
3.	Berilgan mavzuni chuqur o'rganish va yuqori darajada tahlil qilish	30 soat
4.	Mavzular bo'yicha qo'shimcha adabiyotlar bilan ishlash	42 soat
5.	Aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash	30 soat

Asosiy adabiyotlar	
1	Byuyul A. SPSS: iskustvo obrabotki informatsii. Analiz statisticheskix dannyx i vosstanovleniye zakonomernostey.
2	Nasledov A. IBM SPSS 20 statistics i AMOC. Professionalnyy statisticheskiy analiz dannyx. Sankt
3	

Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
4	Syofel P. SPSS: Iskustvo obrabotki informatsii. M., 2002.
5	Berk K., Keyri P. Analiz dannyx s pomoyu Microsoft Excel: Pers angl. — M.: Izdatelskiy dom "Vilyame", 2005. — 560 s.
6	Internet manbalari: www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi statistika qo'mitasi portali http://www.nbmgu.ru/publicdb/

TALABALAR BILIMINI NAZORAT QILISH MEZONI VA TARTIBI

“Ma’lumotlarni qayta ishlash va tahlil”fanidan talabalar bilimini baholash Andijon davlat universitetida ta’limning kredit tizimi sharoitlarida talabalar bilimini nazorat qilish tartibi va baholash mezonlari to’g’risida yo’riqnoma”ga asosan amalga oshiriladi.

Talabaning fan bo’yicha o’zlashtirish ko’rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

A) 5 (87-100 ball) baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- **Fanning mohiyati va mazmunini to’liq yorita olsa;**
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo’l qo’ymasa;
- Fan bo’yicha mavzu materiallarning nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo’lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- Berilgan savollarga aniq lo’nda javob bera olsa;
- Konspektga puxta tayyorlangan bo’lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to’liq va aniq bajargan bo’lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy-huquqiy hujjatlarni to’liq o’zlashtirgan bo’lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo’yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo’lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

B) 4 (73-86 ball) baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo’l qo’ymasa;
- Fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo’lsa;
- Fan bo’yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o’quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo’yicha berilgan savollarga to’g’ri javob bera olsa;
- Fan bo’yicha konspektini puxta shakllantirgan bo’lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy hujjatlarni o’zlashtirgan bo’lsa.

V) 3 (60-72 ball) baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo’lish;
- Fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo’l qo’yilsa;
- Bayon qilish ravon bo’lmasa;
- Fan bo’yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- Fan bo’yicha matn puxta shakllantirilmagan bo’lsa.

G) Quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 (0-59 ball) baho bilan baholanishi mumkin:

- Fan bo’yicha mashg’ulotlarga tayyorgarlik ko’rilmagan bo’lsa;
- Fan bo’yicha mashg’ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo’lmasa;

- Fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- Fan bo'yicha matnda jiddiy xato va kamchiliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- Fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa

“Ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil” fani bo'yicha ballarning nazoratlar taqsimoti va nazoratlarni o'tkazish muddati

Maksimal va saralash ballari	Maʼruza mashgʻulotlarida 30 ball		Amaliy, seminar, laboratoriya mashgʻulotlarida 30 ball		jami	Yakuniy nazorat	Jami
	Oraliq nazoat uchun	Mustaqil taʼlim	Joriy nazorat uchun	Mustaqil taʼlim	60	40	100
Maksimal bal 100%	15	15	15	15			
Saralash bali 60%	Saralsh bali 36 ball						
Nazoratni oʻtkazish muddati va shakli	Fanning 70 foiz oʻzlashtirilganda (yozma)		Amaliy mashgʻulotlar davomida			TEST	

Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, Talaba(lar) tomonidan bajarilgan va topshirilgan mustaqil ta'lim mavzu topshiriqlarini elektron ta'lim platformasi (**HEMIS**) **orqali yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi.** Belgilangan muddatda bajarilmagan topshiriqlar qayta qabul qilinmaydi.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	Kamaldin.AbzalovichYunusov – “Ijtimoiy fanlar” kafedrası professorı s.f.f.d.,(DSc). (tel.+998905493492)
e-mail	kamaliddin57@gmail.com
Tashkilot	Andijon davlat universiteti “Ijtimoiy fanlar” kafedrası
Xorijiy oliy ta'lim tashkiloti nomi	M.V. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti. Sotsiologiya fakulteti. (QS, THE, ARWU da 107-o'rin.) https://www.socio.msu.ru/documents/bs19_480p.pdf
Taqrizchilar	Taqrizchilar: 1.Nosirova M.M.– Andijon davlat universiteti, “Ijtimoiy fanlar” sotsiologiya fanlari bo'yicha.,(PhD) falsafa doktori. kafedrası dotsent v.b. 2. N.A.Xushvaqova – Andijon viloyati hokimligi huzuridagi fuqarolarni o'zini o'zi boshqarish organlari hodimlarini malakasini oshirish markazi direktori s.f.f.d.,(PhD).

Mazkur fan sillabusi universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2025-yil "____"avgustdagi № 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "Ijtimoiy fanlar" kafedrasining 2025-yil 26 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

F.U.Odilov

Fakultet dekani:

J.M. Xasanov

"Ijtimoiy fanlar"

kafedراسi mudiri:

M.P.Yunusova

Tuzuvchi:

K.A. Yunusov

